

Til
Fylkesmannen i Nordland
fmnopost@fylkesmannen.no

Deres ref:
2011/9453

Vår ref:
15-012-2

Arkivkode:
82

Dato
31. oktober 2015

Høringsuttalelse fra Bodø og Omegns Turistforening til

- Forslag om utvidelse av Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark
- Forslag til nye/ reviderte verneforskrifter for Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark
- Skisse til forvaltningsplan for de verna områdene knytta til Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark

Bodø og Omegn Turistforening (BOT) har behandlet de ulike planene og forslagene knyttet til Saltfjell-Svartisen Nasjonalpark. Endringer i vernestatus, forskrifter og forvaltningsplan henger nært sammen og er av vital betydning for turistforeningens virke i dette viktige friluftsområdet. BOT gir derfor en samlet høringsuttalelse til de to forslagene og til skissen. Vi går ut fra at vi vil få anledning til å komme tilbake med en grundigere høringsuttalelse til den fullstendige forvaltningsplanen etter at utvidelse og revisjon er fastsatt ved kgl. res.

Når det gjelder verneplanprosessen i denne runden har friluftslivet vært betydelig svakere involvert enn ved den første runden i 1990. Det såkalte Arbeidsutvalget har vært dominert av grunneier-, reindrift- og landbruksinteresser, og de brukerne som skulle representere allmenhetens muligheter for naturopplevelser har i stor grad vært utenfor prosessen. Dette på tross av at friluftsliv og «allmenhetens muligheter for naturopplevelser» er et av de to viktigste verneformålene (jfr. forskriftsforslagets §2) Dette betyr at forankringen av oppslutningen om nasjonalparkens naturverdier i denne prosessen ikke har vært godt nok sikret i forhold til store brukergrupper og at den «differensierte forvaltningen» i Nasjonalparkens ulike «soner» kan bli vanskeligere å gjennomføre. I perioden fram til fullstendig forvaltningsplan vedtas er det derfor nødvendig å bedre kontakten mellom nasjonalparkstyret og friluftslivets organisasjoner.

FORSLAG OM UTVIDELSE/AVGRENSNING AV SALTFJELL-SVARTISEN NASJONALPARK

Når de gjelder de to hovedalternativene for utvidelse/avgrensning av Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark vil Bodø og Omegn Turistforening støtte Fylkesmannens forslag om en stor Nasjonalpark på 2848 km², med en klar landskapsidentitet og mest mulig ensartede forskrifter for hele parken. Vi finner Arbeidsutvalgets forslag om en mindre nasjonalpark (2201 km²) med opprettholdelse av de ulike landskapsvernområdene lite hensiktsmessig for tilrettelegging for og utøvelse av friluftslivet og dårligere egnet til å ivareta de store verneverdiene i dette viktige verneområdet.

Konkret så støtter vi

1. Fylkesmannens forslag om utvidelse av Nasjonalparken i Rana og Rødøy kommuner med innlemmelse av elvestrengene i Tespa og Bjøllåga, utvidelsen ved Austerdalsvatnet, utvidelsen i Glomdalen og utvidelsen på Melfjordens nordside («Melfjordloftan» - det største forslaget)
2. Fylkesmannens forslag om opprettelse av Melfjorden Landskapsvernområde (Rødøy) – vest for 420 KV linja – det største av forslagene her

3. Fylkesmannens forslag om utvidelse av Blakkådalen Naturreservat til å omfatte hele elvestrengen i Blakkåga - inkludert området rundt inntaksdammen – da dette vil gi hele verneområdet en betydelig forbedret arrondering.
4. Fylkesmannens forslag om å innlemme Storlia naturreservat i nasjonalparken.
5. Fylkesmannens forslag om å oppheve Gåsvatn landskapsvernområde og Saltfjellet landskapsvernområde og innlemme begge disse i selve Nasjonalparken med like bestemmelser for det hele, og med grensejusteringen mot E-6 og Nordlandsbanens korridorer.
6. Fylkesmannens forslag om å oppheve Semska-Stødi naturreservat og innlemme dette i Nasjonalparken.
7. Forslag om å utvide Gåsvatn LVO med Havvamåhkke-området og innlemme dette i Nasjonalparken.

BOT mener at med disse utvidelsene og nye avgrensninger vil Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark få en betydelig bedre arrondering og en klarere identitet og bli enda bedre egnet til utøvelse av et naturvennlig og enkelt friluftsliv enn tilfellet er i dag.

FORSLAG TIL NYE/REVIDERTE VERNEFORSKRIFTER FOR SALTFJELL-SVARTISEN NASJONALPARK

Når det gjelder nye forskrifter så følger det av det som er sagt ovenfor at BOT i store trekk støtter fylkesmannens forslag til forskrift for en stor Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark. Vi er særlig fornøyd med at friluftsliv er gitt en framtreddende plass i formålsparagrafen (§2) og vi er enige i at dette skal være et enkelt og naturvennlig friluftsliv som gir anledning til uforstyrret naturopplevelse, med liten grad av teknisk tilrettelegging. Vi vil understreke at denne formålsbestemmelsen også må gjelde andre brukere av nasjonalparken og at disse også må forplikte seg til å legge bånd på seg når det gjelder tekniske innretninger og mekanisering. Det bør derfor vurderes et tillegg i formålsbestemmelsene om at all bruk av nasjonalparken skal skje med liten grad av teknisk tilrettelegging.

BOT er enig i at enkelte av bestemmelsene når det gjelder vedlikehold av foreningshytter oppmykes og gjøres mindre byråkratiske. Vi er også fornøyd med at det enkelt kan gis tillatelse til mindre utvidelser av bygninger og oppføring av uthus/utedo. Vi er også fornøyd med forslaget om at det enkelt kan gis tillatelse til gjenoppføring av bygninger som er gått tapt ved brann eller naturskade, og vi går ut fra at dette også vil gjelde den nedbrente Gila fjellstue slik at det verdifulle kulturminnet «Telegrafruta» blir komplett.

Når det gjelder den eneste innstramningen i fylkesmannens forslag til forskrifter, nemlig at forslaget ikke åpner for bygging av nye foreningshytter, så vil BOT anføre følgende:

BOT har nylig søkt om oppføring av en ny foreningshytte ved Oksvatnan, og vi går ut fra at denne søknaden blir behandlet i tråd med de nåværende forskrifter. Dersom det gir tillatelse til å bygge denne hytta, betrakter vi for tiden den samlede hytte- og rutenettet i Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark som komplett.

Imidlertid mener vi at det bør tas inn en sikringsbestemmelse i §3.1.3 som i enkelte tilfeller gir forvaltningsmyndigheten anledning til å gi tillatelse til å oppføre nye foreningshytter når det foreligger tungtveiende hensyn til et sikkert og hensiktsmessig rutenett i nasjonalparken.

På ett punkt er imidlertid BOT enig med Arbeidsutvalgets forslag til forskrift; det gjelder §3, pkt 1.3.1 om at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til oppsetting av master for bedret mobildekning i nasjonalparken.

Ferdsel i nasjonalparken er viktig for BOT, og siden turgåere ferdes til fots er andres ferdsel også av stor betydning for turistforeningens aktivitet. Forslaget til nye forskrifter er tilfredsstillende når det gjelder BOTs eget behov for motorisert transport i forbindelse med vedhogst og transport av varer og utstyr til hyttene, samt materialer til vedlikehold og byggearbeid. Men av hensyn til verneformålet om

uforstyrret naturopplevelse (§2) bør det vurderes å ta inn en generell bestemmelse i § 6.1 om en absolutt øvre støygrense (i decibel) for alle motorkjøretøy som skal brukes i nasjonalparken.

Barmarkskjøring setter spor i naturen som forringer naturopplevelsen i mange år framover. I tillatelser fra forvaltningsmyndigheten bør det kun gis anledning til å kjøre visse traseer som tåler denne type kjøring, dette må også gjelde for reindriften. I godkjenning av reindriften distriktsplaner bør det også strengt vurderes om den type modernisering som det legges opp til er nødvendig og i tråd med verneformålet om å bevare det samiske naturgrunnlaget. Arbeidsutvalgets forslag når det gjelder barmarkskjøring for reindriften og landbruket kan vi ikke støtte. I stedet støtter vi fylkesmannens forslag. Videre bør det vurderes å skille terrenggående beltekjøretøy og luftfartøy i forskriftene (§ 6.3. f og g) i separate underpunkt, da helikopter i mange tilfeller vil være å foretrekke framfor ATV i forbindelse med transport av storvilt og i forbindelse med reindrift.

Vi støtter utformingen av §3 punkt 5.3 om sykling og bruk av hest i nasjonalparken. Vi ønsker å være med og bestemme traséer for disse.

Vi foreslår at oppramsinga i §1.3 b utvides til å også gjelde naust.

SKISSE TIL FORVALTNINGSPLAN FOR DE VERNA OMRÅDENE KNYTTA TIL SALTFJELLET-SVARTISEN NASJONALPARK

Skissen til forvaltningsplan er uferdig, og en hel del arbeid gjenstår før denne kan anvendes som grunnlag for daglig forvaltning av nasjonalparken. Særlig savnes det en strategi for Friluftsliv, en slik er nevnt som kap. 4.6 Turisme/reiseliv på side 18, men finnes ikke i dokumentet. Dette er beklagelig i lys av den vekt som legges i skissen på «differensiert forvaltning» av nasjonalparken, og det gode samarbeidet det har vært mellom frilufsorganisasjonene og fylkesmannen siden 1990 om «sonering» og tilretteleggingsgrad i nasjonalparken. BOT og RT forventer derfor å bli trukket inn i dette arbeidet fram mot ferdigstilling av forvaltningsplanen. Vi er gjerne med på drøfting av hvordan turistforeningene kan bidra til realisering av de politiske visjonene for utvikling av parken som arena for folkehelse og reiseliv/ turisme.

BOT slutter seg til hovedgrepet i skissen når det gjelder prioriteringer mellom bruk og vern, nemlig at brukerinteressene skal tilpasse seg naturverdiene slik at naturverdiene skal prioriteres, deretter allmennhetens muligheter for naturopplevelser, og reindrift, og at andre interesser kommer etter dette. Dette er et godt utgangspunkt for det videre arbeid med forvaltningsplanen.

Konkrete innspill til forvaltningsplanen når det gjelder muligheter for mindre utvidelser av eksisterende BOT hytter:

- **Jordbruhytta:** BOT ønsker å endre funksjonen til en del av uthuset her, slik at dette også kan fungere som sikringsbu med 4 sengeplasser. Dette er en bruksendring som det kan søkes om etter forskriftens §1.3 h). Etter dette har alle våre hytteanlegg i verneområdene sikringshytte i tilfelle brann.

Konkrete innspill til forvaltningsplanen når det gjelder mindre frittstående bygninger (uthus/utedo) i tilknytning til eksisterende hytter

- Mulighet for et lite naust ved Smågåsvatnan (for eksempel i nærheten av naustet til Bodø jeger- og fiskerforening). Det vil bety et bedre tilbud til barnefamilier og andre som velger å tilbringe et døgn eller to på lett tilgjengelige Tverrbrennstua.
- **Nødbu i Steindalen:** I nåværende forvaltningsplan åpnes det for bygging av ei enkel nødbu i Steindalen. BOT ønsker at muligheten for det fortsatt skal holdes åpen; for området er fortsatt like værhardt.
- **Tåkeheimen:** Her er det behov for nytt utedo med større kapasitet etter at besøket til hytta og området har økt de siste årene. Med tiden kan det også bli aktuelt å utvide dokapasiteten på Midtistua hvor det bare er ett do. Vi er derfor glade for at forskriftene gir anledning til å søke om frittstående do/ uthus.

Konkrete innspill til forvaltningsplanen når det gjelder omlegging, nedlegging, nymerking av T-stier:

- **T-merking til Tåkeheimen.** BOT ønsker å rydde i tilfeldig merking og etablere en klar og tydelig merket rute opp til Tåkeheimen. Der er i dag betydelig trafikk langs brekanten, og det vil være av store betydning for sikkerheten at denne ruta blir merket. Bortsett fra denne merkingen har ikke BOT ytterligere planer om merking i terrenget i det utvidede nasjonalparkområdet.

Konkrete innspill til forvaltningsplanen når det gjelder motorisert frakt av utstyr, ved etc. til foreningshytter.

- **Mer effektiv og miljøvennlig transport til foreningshytter:** BOT vil foreslå at den årlige stortransporten av ved og materiell blir et fast og påregnelig oppdrag for Fjelltjenesten/SNO, og derved kan samordnes med øvrig nødvendig kjøring i Nasjonalparken. BOT mener også at det bør være enkle prosedyrer for å få tillatelse til transport av nødvendig fellesutstyr til foreningshytter. En måte å ordne det på kan være å gi flerårige tillatelser der det er spesifisert hva man har lov til å transportere innenfor hvilket tidsrom og at man skal gi beskjed når transporten går.
- I utkastet nevnes spesielt at det ikke lengre vil bli gitt tillatelse til skutertransport i forbindelse med rundvask av våre hytter, men at rundvask må koordineres med frakt av ved og annet utstyr. Vi mener dette punktet i planen beror på en misforståelse. I forbindelse med rundvask er det nødvendig med inntransport av renholdsutstyr, sengetøy etc, og uttransport av skittentøy, søppel etc. Det er dermed en nødvendig utstyrstransport hvor dugnadsdeltakere snørekjører bak sleden og ikke en ren persontransport slik utkastet til forvaltningsplan ser ut til å mene.

Mulighet for vindgenerator som strømkilde på hytter som brukes i den mørkeste årstida. På de fleste hyttene benyttes solcellepanel som energikilde for belysning. Dette er et viktig sikkerhetstiltak da det reduserer bruken av stearinlys, som representerer brannfare. I den mørkeste årstida lades ikke batteriet, og da blir det fort mørkt. Det er ønskelig med en mulighet for å kunne sette opp en liten vindgenerator i tilknytning til hytter som har en del besøk i perioden (pr i dag gjelder det Tverrbrennstua, Midtstua og Bjellåvasstua for BOTs del). Forhandlere av slike innretninger advarer mot montering på hyttebygg, da det er lite effektivt og medfører uakseptable vibrasjoner i bygningen. Vi foreslår derfor at det blir mulig å søke om å få sette opp frittstående mast for vindgenerator.

Når det gjelder **hyttestørrelse** foreslår vi at maksimalt areal settes til 120 kvm.

Vintermerkinga Djupvatnet – Bjellåvasstua – retning Tretnes, som var etablert for nasjonalparken ble opprettet, ønsker vi skal bli vedlikeholdt av sikkerhetsgrunner. Vi er villig til å bidra med dugnadsinnsats i vedlikeholdet.

Vi håper at disse synspunktene vil være til nytte i det videre arbeidet med Saltfjellet-Svartisen Nasjonalpark.

Vennlig hilsen

Bjørnar Nystrand
styreleder

Berit Irgens
daglig leder

Kopi:
Rana Turistforening
FNF Nordland
DNT sentralt.